

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Факультет психології

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник декана
з навчальної роботи
Алла МОСКАЛЕНКО
«31» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА

для студентів

Галузь знань - **11 Математика та статистика**

Спеціальність - **112 Статистика**

Освітній рівень – **Магістр**

Освітньо-наукова програма – **Прикладна та теоретична статистика**

Вид дисципліни - **Вибіркова**

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Форма заключного контролю	Іспит

Викладачі: лектор - **Головка Наталія Іванівна** доцент кафедри педагогіки, кандидат педагогічних наук, доцент,

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» __ 20__ (дата)

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» __ 20__ (дата)

КИЇВ – 2021

Розробник *Головко Наталія Іванівна* доцент кафедри педагогіки, кандидат педагогічних наук, доцент.

«Затверджено»

Завідувач кафедри

М. Марушкевич Алла МАРУШКЕВИЧ

(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії *Д. Корольов* Дмитро КОРОЛЬОВ

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«31» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії

механіко-математичного факультету *А. Олійник* Андрій ОЛІЙНИК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«31» серпня 2021 року

Навчальна дисципліна «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА» є складовою освітньої програми підготовки фахівців за освітнім рівнем «магістр» у галузі знань 11 «математика та статистика» зі спеціальності 112 «статистика» освітньої програми «прикладна та теоретична статистика».

Дана дисципліна є вибірковою.

Викладається у 3 семестрі магістратури в обсязі 90 год. (3 кредити ECTS¹), в тому числі 20 годин лекцій, 8 годин семінарських занять, 2 години консультацій та 60 години самостійної роботи. У курсі передбачено 1 змістовний модуль та 1 модульні контрольні роботи. Завершується дисципліна – іспитом.

1. Мета дисципліни – ознайомлення студентів із законами та закономірностями процесів навчання та виховання, набуття студентами систематизованих знань з дидактики, та теорії виховання у вищій школі, формування потреби професійно-педагогічного розвитку, комплексних компетентностей з кваліфікації «викладач закладу вищої освіти», розвиток педагогічного мислення та сприяння професійному самовизначенню.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- успішне опанування психолого-педагогічних дисциплін;
- знання сутності основних понять методології та організації наукових досліджень;
- володіння сучасними методам корпоративної та професійної етики.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Вивчення дисципліни пов'язане із розумінням психологічних особливостей навчальної діяльності студентів у вищій школі, виконує функцію методологічної основи для виходу на більш високий рівень узагальнення, розвитку професійної рефлексії при відборі, структуруванні і методичному осмисленні змісту навчання і навчальної діяльності з предметів спеціальності і спеціалізації. Ґрунтується на знаннях загальних принципів пізнання філософського рівня методології, концепцій, наукових підходів суспільних, природничих і технічних наук, конкретно наукових підходів, що використовуються в дисциплінах професійної та практичної підготовки.

4. Завдання вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців знань про місце і роль педагогічних чинників в індивідуальному та суспільному житті; допомога студентам засвоїти сутність педагогіки вищої школи як галузі науки і соціальної практики, її суспільне значення; формування у магістрантів вміння правильно осмислювати педагогічні факти дійсності, що відбуваються у їх життєдіяльності; визначення кола знань та навичок, необхідних для успішної діяльності в майбутньому у професійно-визначальних ситуаціях; знання з організації та проведення емпіричних конкретно-педагогічних досліджень у вищій школі. Зокрема, професійне оволодіння компетентностями:

1. Здатність учитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в галузях, відмінних від статистики (ЗК-1);
2. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з галузей математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук (ЗК-2);

1 кредитів ECTS – кредит кратний 30 годинам.

3. Здатність вирішувати проблеми у професійній діяльності на основі абстрактного мислення, аналізу, синтезу та прогнозу (ЗК-3);
4. Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел, необхідної для розв'язування наукових і професійних завдань (ЗК-4);
5. Здатність генерувати нові ідеї (ЗК-5);
6. Здатність спілкуватися державною мовою і усно, і письмово (ЗК-8);
7. Здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК-9);
8. Здатність грамотно будувати комунікацію, виходячи з мети і ситуації спілкування (ЗК-10);
9. Здатність критично оцінювати та переосмислювати власний і чужий досвід, аналізувати свою професійну й соціальну діяльність (ЗК-11);
10. Знання на рівні новітніх досягнень, необхідні для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері статистики та її практичних застосувань (ФК-1);
11. Спроможність розуміти проблеми та виділяти їхні суттєві риси (ФК-4);
12. Спроможність розробляти математичну модель ситуації з реального світу та переносити математичні знання у нематематичні контексти (ФК-5);
13. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців (ФК-6);
14. Здатність до розвитку нових та удосконалення існуючих статистичних методів аналізу, моделювання, прогнозування, розв'язування нових проблем у нових галузях знань (ФК-8).
15. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері статистики (ФК -10);

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	% у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати методи дослідження педагогічних явищ і фактів.	лекція	опитування виконання практичних завдань, презентація	25%
1.2	Знати сутність науково-педагогічних досліджень, етапи, науковий апарат.	лекція		
1.3	Знати сутність, своєрідність навчально-виховного процесу у вищій школі.	лекція семінарське заняття		
1.4	Знати суперечності, психічні функції, особливості розвитку молодшої людини студентського віку.	лекція семінарське заняття		
1.5	Знати сучасні інтерактивні методи навчання студентів.	лекція семінарське заняття		
2.1	Володіння методами і прийомами науково-педагогічного дослідження, зберігання, обробки і представлення інформації	семінарське заняття	опитування виконання практичних завдань, презентація, КР	40%
2.2	Володіння навичками пошуку, відбору, обробки систематизації інформації для проведення різного типу уроків, виховних заходів	семінарське заняття,		
2.3	Вміння самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел	лекція,		

2.4	Уміння побудувати навчальну діяльність у відповідності з логікою процесів викладання і учіння	<i>педагогічна ситуація</i>		
2.5	Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності	<i>семінарське заняття</i>		
2.6	Визначати навчальну мету, відбору, структурування змісту лекцій, практично-семінарських занять.	<i>практичні завдання, педагогічні ситуації</i>		
3.1	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	<i>підготовка презентацій, доповідей</i>	<i>оцінювання виступів, презентацій</i>	20%
3.2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	<i>лекції, підготовка доповідей, вирішення практичних завдань.</i>	<i>контрольні завдання</i>	
3.3	Здатність бути критичним і самокритичним, будувати міжособистісні стосунки, працювати в команді	<i>обговорення практичних ситуацій, вирішення педагогічних задач.</i>	<i>задача</i>	
3.4	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних міркувань (мотивів).	<i>обговорення рішень педагогічних задач, практичних ситуацій</i>	<i>контрольні завдання</i>	
3.5	Здатність усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики	<i>захист рішень педагогічних задач, практичних завдань, мкр (тести)</i>	<i>виконання практичних завдань</i>	
4.1	Здатність бути критичним і самокритичним.	<i>Обговорення педагогічних ситуацій</i>	<i>Експертне оцінювання, аналіз результатів діяльності</i>	15%
4.2	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	<i>Підготовка доповідей</i>	<i>Оцінювання виступів, презентацій</i>	
4.3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	<i>Лекції, підготовка презентацій, доповіді</i>	<i>Оцінювання виступів, презентацій, іспит</i>	
	Усього			100

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни з програмними результатами навчання

Результати навчання	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р
	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н
Програмні результати навчання	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	1	2	3
ПРН-3-1 - Знати та розуміти фундаментальні і прикладні	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+

аспекти наук у сфері математики й актуарної та фінансової математики																			
ПРН-3-2 - Відтворювати знання фундаментальних розділів математики й актуарної та фінансової математики в обсязі, необхідному для володіння математичним та економічним апаратами відповідної галузі знань і використання математичних та економічних методів у обраній професії	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
ПРН-3-3 - Володіти основами математичних дисциплін і економічних теорій, зокрема які вивчають моделі природничих і соціальних процесів	+	+			+	+	+	+	+	+	+								
ПРН-У-1 - Уміти використовувати фундаментальні математичні закономірності та закономірності актуарної та фінансової математики у професійній діяльності	+	+				+	+	+	+	+	+								
ПРН-У-2 - Читати і розуміти	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

фундаментальні розділи математичної та економічної літератури та демонструвати майстерність їх відтворення в аргументованій усній та/або письмовій доповіді																			
ПРН-У-3 - Донести професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-У-8 - Бути наполегливим у досягненні мети під час вирішення математичної проблеми													+	+	+	+	+	+	+
ПРН-У-10 - Усно й письмово спілкуватися рідною та іноземною мовами в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності із професійних питань; читати спеціальну літературу; знаходити, аналізувати та використовувати інформацію з різних довідкових джерел	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+
ПРН-У-11 - Використовувати раціональні	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+					+	+	+

способи пошуку та використання науково-технічної інформації, включаючи засоби електронних інформаційних мереж; застосовувати інформаційні ресурси, у тому числі електронні, для пошуку відповідних математичних моделей																					
ПРН-У-12 Дотримуватися норм етичної поведінки стосовно інших людей, адаптуватися та комунікувати.	+	+	+	+	+				+	+	+				+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання:

	<i>ЗМ1</i>		<i>ЗМ2</i>	
	<i>Min. – 18балів</i>	<i>Max. – 30балів</i>	<i>Min. – 17балів</i>	<i>Max. – 30балів</i>
Усна відповідь, презентація	3	5	2	5
презентація	3	5	3	5
Виконання практичних вправ (педагогічні задачі)	3	5	3	5
Проект	3	5	3	5
контрольна робота (КР)	6	10	6	10
Іспит	Мін 24		Max 40	
³ – мінімальна/максимальна оцінка, яку може отримати студент. ² – мінімальна/максимальна заліков кількість робіт чи завдань.				

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання студентів здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час занять оцінюються: усна відповідь,

презентація, виконання практичних завдань, рішення педагогічних задач. Контрольна робота виконується і оцінюється після завершення першого модулю (теми № 1 – 4), підсумкова проектна робота виконується після завершення 2 модулю (теми 5 – 8) і включає в себе запитання з усього навчального курсу. Максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 100.

Критично-розрахунковий мінімум балів за навчання становить **20** балів, рекомендований мінімум, розрахований з урахуванням специфіки дисципліни становить **35** балів. Студенти, які протягом навчання набрали сумарно меншу кількість балів ніж рекомендований мінімум **35** балів для підвищення балів отримують можливість написати додаткову контрольну роботу та доскласти домашні завдання. Студенти, які набрали впродовж навчання та за рахунок додаткових етапів оцінювання сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – **20** балів, до складання іспиту не допускаються.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі форм контролю здійснюються у відповідності до „Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка” (2018), <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>.

7.3. Шкала відповідності оцінок:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин			консультації
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
Частина 1. Педагогіка вищої школи					
1.	ТЕМА 1. Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Система вищої освіти в Україні	2	2	8	
2	ТЕМА 2. Дидактика вищої школи, освітній процес. Принципи та методи навчання..	2		8	
3	ТЕМА 3. Діагностика знань і умінь студентів.	2	2	6	
4	ТЕМА 4. Управління освітніми закладами.	4		6	
Частина II . Педагогічна майстерність викладача					
5.	Тема 5. Педагогічна майстерність, її зміст та шляхи формування	2	2	8	
6	Тема 6. Педагогічна техніка викладача	2		6	
7	ТЕМА 7. Поняття майстерності мовлення викладача.	2	2	6	
8	Тема8. Педагогічний такт як стратегія поведінки викладача	2		10	2
	контрольна робота	2			
	ВСЬОГО	20	8	60	2

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **20 год.** (в тому числі КР – 2 год.)

Семинари – **8 год.**

Консультації – **2 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Закон України «Про вищу освіту» / У кн. «Педагогіка вищої школи: хрестоматія» / В. А. Бугров, А. А. Марушкевич, Є. С. Спіцин К. : ВПЦ «Київський університет», 2016. С.120-122.
2. Концепція освітньої діяльності Київського національного університету імені Тараса Шевченка на період до 2019 р. / У кн. « Педагогіка вищої школи: хрестоматія» / В. А. Бугров, А. А. Марушкевич, Є. С. Спіцин К. : ВПЦ «Київський університет», 2016. С.135-149.
3. Марушкевич А.А., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи: підручник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2015. С.136-219.
4. Педагогіка вищої школи: хрестоматія / В. А. Бугров, А. А. Марушкевич, Є. С. Спіцин К. : ВПЦ "Київський університет", 2016. 544 с.
5. Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача (методичні рекомендації до вивчення курсу) /Уклад. : Марушкевич А.А., Спіцин Є.С. К., 2016. 58 с.
6. Соловей М. І. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень: посіб. для студ. вищих навч. закладів / М. І. Соловей, Є. С. Спіцин, В. В. Кудіна. [Вид. 2-ге, переробл. і доп.]. К. : Ленвіт, 2009. 192 с.

Додаткові

7. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ / Л. В. Артемова. К.: Кондор, 2012.
8. Вища освіта в Україні: Навч. посіб. / В.Г.Кремень, С.М.Ніколаєнко, М.Ф.Степко та ін. – К.: Знання, 2005. – С. 46-94.
9. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Вид. центр “Академія”, 2002. С. 275-313.
10. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. К.: Академвидав, 2004. С. 177-190.
11. Кловак Г.Т. Основи педагогічних досліджень: Навч. посіб. для вищих пед. навч. Зкладів / Г.Т. Кловак. Чернігів: Чернігів. держ. центр наук.-техн. і економ. інформації, 2003. 260 с.
12. Кловак Г.Т. Основи педагогічних досліджень: Навчальний посібник для вищих педагогічних навчальних закладів. Чернігів: Чернігівський державний центр науково-технічної і економічної інформації, 2003. С. 159-183.
13. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 4-е, випр., доп. К., 2003. С. 186-241.
14. Практикум з навчальної дисципліни «Педагогіка і психологія вищої школи»: навч.-метод. посібник / уклад. Соловей М.І., Кудіна В.В., Спіцин Є.С. К.: Ленвіт, 2013. 71

10. Додаткові ресурси:

Приклади модульної і підсумкової контрольних робіт, зміст лекційних занять, презентації, завдання для підготовки до семінарів, практичні завдання, педагогічні задачі, питання для самоперевірки можна отримати через електронну пошту викладача golovkonata@ukr.net